

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Prop. 65 L

(2017–2018)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i inndelingslova (nye fylkesnavn)

Innhold

1	Proposisjonens hovedinnhold	5	7	Sammenslåing av Aust-Agder fylkeskommune og Vest-Agder fylkeskommune	13
2	Gjeldende rett	6	7.1	Prosess, behandling og vedtak i fylkeskommunene	13
2.1	Grunnloven	6	7.2	Språkrådets uttalelse	13
2.2	Internasjonale forpliktelser	6	7.3	Departementets vurdering	13
2.3	Bispedømme- og fylkesloven	7	8	Sammenslåing av Hordaland fylkeskommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune	13
2.4	Kommuneloven	7	8.1	Prosess, behandling og vedtak i fylkeskommunene	13
2.5	Inndelingsloven	7	8.2	Språkrådets uttalelse	14
2.6	Sameloven	7	8.3	Departementets vurdering	15
2.7	Stedsnavnloven	7	9	Sammenslåing av Finnmark fylkeskommune og Troms fylkeskommune	15
3	Prosesen for navnevalg	8	9.1	Prosess, behandling og vedtak i fylkeskommunene	15
3.1	Overordnede prinsipper	8	9.2	Språkrådets uttalelse	15
3.2	Språkrådets rådgivning	8	9.3	Departementets vurdering	17
3.3	Sametinget	8	9.3.1	Norsk navn	17
3.4	Høring	8	9.3.2	Samisk navn	17
4	Sammenslåing av Akershus fylkeskommune, Buskerud fylkeskommune og Østfold fylkeskommune	9	9.3.3	Kvensk navn	17
4.1	Prosess, behandling og vedtak i fylkeskommunene	9	10	Samisk navn på Trøndelag fylke	18
4.2	Språkrådets uttalelse	9	10.1	Bakgrunn	18
4.3	Departementets vurdering	10	10.2	Departementets vurdering	18
5	Sammenslåing av Hedmark fylkeskommune og Oppland fylkeskommune	11	11	Oppheving av bispedømme- og fylkesloven	19
5.1	Prosess, behandling og vedtak i fylkeskommunene	11	12	Økonomiske og administrative konsekvenser	19
5.2	Språkrådets uttalelse	11	13	Merknader til endringsforslagene	19
5.3	Departementets vurdering	12		Forslag til lov om endringer i inndelingslova (nye fylkesnavn)	21
6	Sammenslåing av Telemark fylkeskommune og Vestfold fylkeskommune	12			
6.1	Prosess, behandling og vedtak i fylkeskommunene	12			
6.2	Språkrådets uttalelse	12			
6.3	Departementets vurdering	13			

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Prop. 65 L

(2017–2018)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i inndelingslova (nye fylkesnavn)

*Tilråding fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 6. april 2018,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår i denne proposisjonen endringer i lov 15. juni 2001 nr. 70 lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova). Bakgrunnen er Stortingets vedtak 8. juni 2017 om sammenslåing av tretten fylkeskommuner til seks fylkeskommuner, jf. Prop. 84 S (2016–2017) og Innst. 385 S (2016–2017). Dette omfatter følgende vedtak:

Vedtak 832

Vest-Agder fylkeskommune og Aust-Agder fylkeskommune blir slått saman frå 1. januar 2020.

Vedtak 833

Buskerud fylkeskommune, Akershus fylkeskommune og Østfold fylkeskommune blir slått saman frå 1. januar 2020.

Vedtak 834

Telemark fylkeskommune og Vestfold fylkeskommune blir slått saman frå 1. januar 2020.

Vedtak 835

Hordaland fylkeskommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune blir slått saman frå 1. januar 2020.

Vedtak 836

Oppland fylkeskommune og Hedmark fylkeskommune blir slått saman frå 1. januar 2020.

Vedtak 844

Troms fylkeskommune og Finnmark fylkeskommune slås sammen fra 1. januar 2020.

Departementet foreslår å ta inn en ny bestemmelse i inndelingsloven § 29 som fastslår at rikets seks nye fylker skal ha følgende navn:

- Viken
- Innlandet
- Vestfold og Telemark
- Agder
- Vestland
- Troms og Finnmark eller Romsa ja Finnmárku eller Tromssa ja Finmarkku

Departementet foreslår videre et samisk navn for Trøndelag fylke: *Trööndelage*. Trøndelag vil dermed ha to offisielle fylkesnavn.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet fremmer videre forslag om å oppheve lov 14. august 1918 nr. 1 om forandring av rikets inndelingsnavn (bispedømme- og fylkesloven). Navn på bispedømmene reguleres i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven). Bispedømme- og fylkesloven § 1 har derfor ingen selvstendig betydning i dag. Når bestemmelsen om

rikets fylker tas inn i inndelingsloven, kan bispedømme og kirkeloven oppheves.

Endringer i andre lover som følge av nye fylkesnavn vil bli lagt fram for Stortinget etter at navnene er vedtatt.

2 Gjeldende rett

2.1 Grunnloven

Fylkeskommunene er selvstendige forvaltningsorganer. De er ikke underlagt andre statlige organ enn Stortinget som lovgiver og bevilgningsmyndighet, så lenge ikke andre underordningsforhold følger av lov. Regjeringen og departementene har således ingen generell styrings-, instruksjons- eller overprøvningsmyndighet over fylkeskommunene. Slik myndighet må ha hjemmel i lov. Det kommunale selvstyret ble grunnlovfestet i 2016.

Grunnloven § 49 andre ledd lyder:

Innbyggerne har rett til å styre lokale anliggender gjennom lokale folkevalgte organer. Nærmere bestemmelser om det lokale folkevalgte nivå fastsettes ved lov.

Grunnloven § 108 etablerer en plikt for statlige myndigheter til å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

2.2 Internasjonale forpliktelser

Norge har enkelte forpliktelser som særlig har betydning for fylkesnavn på samisk eller nasjonale minoriteters språk. Samene har status som urfolk i Norge, mens kvenene har status som nasjonal minoritet.

FNs-konvensjon om sivile og politiske rettigheter av 16. desember 1966 artikkel 27 gir minoriteter et vern av retten til å bruke sitt eget språk. ILO konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater inneholder regler til vern om urfolks språk.

Norge ratifiserte Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter i 1999. Som en oppfølging blant annet av dette ga Kommunal- og regionaldepartementet i 2000 ut St.meld. nr. 15 (2000–2001) Nasjonale minoriteter i Noreg. Her heter det:

Regjeringa stiller seg bak målsetjinga om at Noreg ikkje bør nøye seg med å leggje seg opp

mot minstekrava i dei internasjonale konvensjonane. Når det gjeld minoritetspolitikken, vil regjeringa leggje vekt på dei målsetjingane som er nedfelte i Rammekonvensjonen om vern av nasjonale minoritar og i Den europeiske pakta om regions- og minoritetsspråk.

Kvensk ble anerkjent som eget minoritetsspråk i 2005, og regnes som nasjonalt minoritetsspråk etter Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter og Den europeiske pakt om regions- eller minoritetsspråk. Samisk er også omfattet av vernet i de nevnte konvensjonene. Det følger av rammekonvensjonen artikkel 11 nr. 3 at:

I områder som tradisjonelt er bebodd av et betydelig antall personer som tilhører en nasjonal minoritet, skal Partene innenfor rammen av sitt rettssystem, herunder avtaler med andre stater der det er aktuelt, og under hensyn til sine særegne forhold, søke å fremvise tradisjonelle stedsnavn, gatenavn og andre topografiske angivelser beregnet på allmennheten, også på minoritetsspråket når det er tilstrekkelig etterspørsel etter slike angivelser.

Kvensk er omfattet av del II i minoritetsspråkpakten. Minoritetsspråkpaktens del II fastsetter en rekke viktige formål og prinsipper som staten skal basere sin politikk, lovgivning og praksis på når det gjelder minoritetsspråk. Videre inneholder Den europeiske pakt om regions- eller minoritetsspråk del III artikkel 10 særlige regler om forvaltningsmyndigheter og offentlige tjenester. Det er bare nordsamisk som er omfattet av denne delen av pakten.

Selv om det ikke kan utledes en plikt fra folkeretten om to- eller trespråklige administrative inndelingsnavn, mener departementet at en slik løsning for aktuelle fylkeskommuner vil kunne sees på som en lojal oppfølging av Norges internasjonale forpliktelser på dette området.

Norge ratifiserte i 2006 UNESCOs konvensjon av 17. oktober 2003 om vern av den immaterielle kulturarven, jf. St.prp. nr. 73 (2005–2006). I tilslutningen er stedsnavnloven nevnt som en av lovene som ivaretar forhold som kommer inn under bestemmelsene i konvensjonen. En ratifikasjon av UNESCO-konvensjonen innebærer ikke at Norge har forpliktet seg til et bestemt nivå for vern av stedsnavnene.

2.3 Bispedømme- og fylkesloven

Fylkene er navngitt i § 2 nr. 2 i bispedømme- og fylkesloven. Nummereringen av fylkene følger et geografisk prinsipp. Bispedømme- og fylkesloven har blitt endret når et fylke får nytt navn, jf. Ot.prp. nr. 111 (2001–2002), Ot.prp. nr. 38 (2005–2006) om samisk navn på Finnmark og Troms og Prop. 130 LS (2015–2016) om sammenslåing av Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylker til Trøndelag fylke.

2.4 Kommuneloven

Etter lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 3 nr. 4 skal fylkeskommunen ha samme navn som fylket. Når bispedømme- og fylkesloven endres får altså dette automatisk virkning for fylkeskommunens navn, jf. kommuneloven § 3 nr. 4. En endring av navnet til en eller flere fylkeskommuner forutsetter derfor at det administrative inndelingsnavnet for vedkommende fylke blir endret først.

Når det gjelder samiske navn heter det i Ot.prp. nr. 42 (1991–92) følgende:

Bestemmelsen innebærer ingen endring i gjeldende praksis om at det i alminnelighet søkes unngått å gi en kommune et dobbeltnavn, med mindre det gjelder kommuner med stor samisk befolkning. I de sistnevnte tilfelle vil det være kurant at kommunen får dobbeltnavn norsk/samisk.

2.5 Inndelingsloven

Lov 15. juni 2001 nr. 70 om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser gir regler for prosessen knyttet til sammenslåing av kommuner og fylkeskommuner. Det følger av lovens § 25 bokstav a at det som hovedregel skal avholdes et felles fylkestingsmøte hvor blant annet navneforslag på det nye fylket skal drøftes.

2.6 Sameloven

Etter lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) § 1-1 skal forholdene legges til rette for at den samiske folkegruppen i Norge kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

Etter sameloven § 1-5 er samisk og norsk likeverdige språk, og samisk og norsk skal være likestilte språk etter bestemmelsene i sameloven

kapittel 3. Hovedhensikten med flerspråklige kommunenavn er å likestille navneformene.

Lovens kapittel 3 har bestemmelser om samisk språk. § 3-1 gir Kongen fullmakt til ved forskrift å fastsette hvilke kommuner som skal inngå i forvaltningsområdet for samisk språk etter loven. I dag omfatter forvaltningsområdet kommunene Karasjok, Kautokeino, Nesseby, Porsanger og Tana i Finnmark fylke, kommunene Kåfjord og Lavangen i Troms fylke, kommunene Tysfjord og Hattfjelldal i Nordland fylke og kommunene Røyrvik og Snåsa i Trøndelag fylke. Innenfor dette området er befolkningen sikret utvidet rett til bruk av samisk overfor offentlige organer, jf. § 3-3. Etter § 3-2 første ledd skal lover og forskrifter av særlig interesse for hele eller deler av den samiske befolkningen oversettes til samisk. Kunngjøringer fra offentlige organ som særlig retter seg mot hele eller deler av den samiske befolkningen i forvaltningsområdet, skal skje både på samisk og norsk, jf. § 3-2 andre ledd.

Sameloven har ikke direkte betydning for spørsmålet om to- eller trespråklige navn på fylkeskommuner, men lovens formålsbestemmelse og Norges internasjonale forpliktelser gjennom folkeretten kan likevel sies å gi støtte til en slik løsning.

2.7 Stedsnavnloven

Formålet med lov 18. mai 1990 nr. 11 om stadnamn (stadnamnlova) er «å ta vare på stadnamn som språklege kulturminne, gi dei ei skriftform som er praktisk, og som ikkje skyggjer for meiningssinnhaldet i namnet, og medverke til kjennskap til og aktiv bruk av namna», jf. § 1 første ledd. Loven skal videre sikre hensynet til samiske og kvenske stedsnavn i samsvar med nasjonalt lovverk og internasjonale avtaler og konvensjoner, jf. § 1 andre ledd.

Loven gjelder når organ for stat, fylkeskommune og kommune skal fastsette stedsnavn eller skrivemåten av disse, eller bruke de i tjenesten. Loven gjelder også bruk av stedsnavn i selskap som det offentlige eier fullt ut og i læremidler som skal brukes i skolen, jf. § 1 tredje ledd.

I lovens § 2 bokstav a er stedsnavn definert som «namn på terrengformasjonar som fjell og vatn, kulturformasjonar som gardsområde, gardsbruk, vegar og bruer, administrative område som kommunar og sokn, institusjonar og adresser». Administrative enheter som kommuner og fylkeskommuner regnes derfor som navneobjekt etter loven.

Når skrivemåten av et stedsnavn er fastsatt etter stedsnavnloven og ført inn i stedsnavnregisteret, skal det brukes av eget tiltak av det offentlige, jf. § 9 og § 1 tredje ledd. Det følger av § 9 andre ledd at «samiske og kvenske stadnamn som blir nytta blant folk som bur fast på eller har næringsmessig tilknytning til staden, skal til vanleg brukast av det offentlege t.d. på kart, skilt, i register saman med eventuelt norsk namn.»

Når det foreligger en offisiell samisk eller kvensk versjon av fylkeskommunenavnet, taler dette for at det er et navn som benyttes på stedet, og at det foreligger en plikt til å benytte dette navnet parallelt med det norske navnet.

Der det av praktiske grunner er særskilt vanskelig å bruke flere navn, skal det i valget mellom norsk, samisk og kvensk legges vekt på hvilket navn som har lengst tradisjon og er best kjent på stedet. Det norske navnet trenger ikke å være med «dersom det er ei lydleg tilpassa form av det samiske eller kvenske namnet, skil seg lite frå det og ikkje er i vanleg bruk i den norske forma», jf. forskrift 23. mai 2017 nr. 638 om stadnamn § 7 fjerde ledd. Om rekkefølgen for flerspråklige navn heter det følgende i forskriften § 7 tredje ledd:

På skilt eller på kart o.l. der det blir brukt meir enn eitt namn, skal vedtaksorganet fastsetje rekkefølgja av namna. Ved fastsetjing av rekkjefølgja skal ein ta omsyn til språkbruken på staden. I forvaltningsområdet for samisk språk skal rekkefølgja vere samisk, norsk, kvensk.

3 Prosessen for navnevalg

3.1 Overordnede prinsipper

Det har vært et mål for departementet at fylkestingene selv kommer fram til et navneforslag med god lokal forankring. Departementet viser i den sammenheng til omtalen om det fylkeskommunale selvstyret i punkt 2.1. Departementet har også lagt vekt på at det nye fylkesnavnet skal være mest mulig samlende, ettersom fylkesnavnet og prosessen for fastsetting av nytt navn er viktig når en skal bygge et nytt fylke og en felles identitet.

3.2 Språkrådets rådgivning

Dersom fylkeskommunene ønsker et navn som ikke er i bruk i dag eller dersom fylkeskommunene er uenige om navnevalget, skal navnespørsmålet forelegges Språkrådet. Språkrådets tilråding vil være en del av den samlede vurderingen

når navnet skal fastsettes. Språkrådet gir råd i spørsmål om stedsnavn med bistand fra Stedsnavntjenesten, som består av navnekonsulenter innenfor ulike geografiske områder. Stedsnavntjenesten gir råd om skrivemåten, navnetsetting av stedsnavn og stedsnavnbruk generelt.

Departementet har bedt Språkrådet om å vurdere navnespørsmålet ved flere av fylkeskommunesammenslåingene. Rådet viser i flere uttalelser til det sentrale prinsipp i stedsnavnloven § 1 første ledd om å ta vare på tradisjonelle stedsnavn:

Formålet med denne lova er å ta vare på stadnamn som kulturminne, gi dei ei skriftform som er praktisk og tenleg, og medverke til kjennskap til og aktiv bruk av namna.

Språkrådet foreslår i flere tilfeller også nye tradisjonsbundne navn som ikke tidligere har vært fylkesnavn.

Departementet har også bedt fylkeskommunene vurdere om det er ønskelig å ha et offisielt samisk eller et kvensk parallellnavn på den nye fylkeskommunen. Hvis en fylkeskommune vil ha et samisk navn eller et kvensk navn, skal henholdsvis den samiske eller den kvenske stedsnavntjenesten uttale seg om navnevalget.

3.3 Sametinget

Sametinget har avgitt en tilråding om skrivemåten for Troms og Finnmark og om genitivsformen. Sametinget har også avgitt en uttalelse om sørsamisk navn på Trøndelag fylke. Dette er nærmere omtalt i Språkrådets uttalelser om navnevalg for de to nye fylkene.

3.4 Høring

Etter utredningsinstruksen pkt. 3-3 skal forslag til lovendringer normalt sendes på alminnelig høring. Høring kan unnlates dersom den ikke vil være praktisk gjennomførbar, kan vanskeliggjøre gjennomføringen av tiltaket eller må anses som åpenbart unødvendig.

I den pågående prosessen med valg av fylkesnavn for nye sammenslåtte fylker, har det vært en lang og åpen prosess i de respektive fylkeskommunene. Departementet har mottatt et stort antall henvendelser med synspunkter fra private personer og organisasjoner om alternative navnevalg. Språkrådets uttalelse har også vært gjenstand for offentlig debatt. Navnespørsmålet har videre vært grundig referert både i nasjonale medier og i lokalpressen.

Departementet viser for øvrig til at Prop. 130 LS (2015–2016) Sammenslåing av Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylker til Trøndelag fylke og endringer i lov om forandring av rikets inndelingsnavn, ikke ble sendt på alminnelig høring. Heller ikke vedtakene om navnene på nye kommuner og de nærmere reglene for kommunesammenslåingene har vært sendt på høring, men fastsatt i kongelige resolusjoner og forskrifter om sammenslåingen. Departementet legger derfor til grunn at en alminnelig høring ikke er nødvendig.

4 Sammenslåing av Akershus fylkeskommune, Buskerud fylkeskommune og Østfold fylkeskommune

4.1 Prosess, behandling og vedtak i fylkeskommunene

Fylkestingene i Akershus, Buskerud og Østfold drøftet navn på det nye fylket i felles fylkestingsmøte 20. oktober 2017. I etterkant av dette møtet har hvert av de tre fylkestingene fattet likelydende vedtak.

Fylkestinget i Akershus fattet 20. november 2017 følgende vedtak:

Stortinget bør fastsette «Viken» som navn på det nye fylket, bestående av Østfold, Buskerud og Akershus.

Fylkestinget i Buskerud og fylkestinget i Østfold fattet likelydende vedtak henholdsvis 28. november 2017 og 6. desember 2017.

4.2 Språkrådets uttalelse

Departementet refererer her Språkrådets vurdering av navnet av 22. desember 2017:

Språkrådet viser til brevet fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 11. desember, der vi blir bedt om en uttalelse om navn på den nye fylkeskommunen bestående av dagens Østfold, Akershus og Buskerud. Vi fikk en svært kort frist til behandling av denne viktige saken, men har fått rådført oss med stedsnavnkonsulentene for Østlandet og Agderfylkene.

De tre aktuelle fylkeskommunene ønsker navnet *Viken*. Vi støtter navnevalget, men i henhold til flere av prinsippene i stedsnavnloven må skrivemåten være *Vika*, i samsvar med nedrevet uttale i det aktuelle området og betydning

gen av ordet. Videre legger vi til grunn at de nye fylkesnavna må vedtas i lovs form gjennom endring av *lov om forandring av rikets inndelingsnavn* (bispedømme- og fylkesloven), og vi vil da sterkt tilrå at forslag til lovendring blir sendt på høring. Nedenfor gjør vi greie for disse momentene.

Navnevalget

Siden de tre aktuelle fylkeskommunene er enige om *Viken* som nytt fylkesnavn, vurderer vi først og fremst dette navnet. *Vika/Viken* er et historisk navn som ikke minst er kjent gjennom oversettelser av Snorres kongesagaer. Navnet er i økende grad blitt tatt i bruk om ulike institusjoner rundt Oslofjorden de siste tiåra, som i *Viken Skog*, *Vestviken24.no* og *Viken landbruksrådgiving*. Det er også kjent at navnet ble brukt i formene *Vest-Viken* og *Aust-Viken* av Nasjonal Samling.

Professor Gustav Indrebø gjør i *Stadnamn fraa Oslofjorden* (1929) greie for den historiske bruken av det norrøne navnet *Vik/Vikin*: «Heile den store havsviki som rekk inn til hovudstaden, no er, kalla dei fraa gamalt beint fram *Vik*, seinare ogso i bundi form *Vikin*. Namnet galdt visst so langt ut som sud til nordgrensa av Agder, og til Gautelvi i aust. Sunnanfor var Jotlandshavet, Jyllandshavet.» Det norrøne *Vik/Vikin* var altså et eldre navn for Oslofjorden og Skagerrak, men ble også brukt om landet rundt innskjæringa i havet. Indrebø viser videre at navnet holdt seg lengst som landskapsnavn, men at det etter hvert ble mer brukt om de ytre bygdene på østsida av fjorden, og at det som administrativt navn ble brukt om den nordre sysla i Båhuslen (s. 1–2).

Vik/Vikin har følgelig vært brukt som landskapsnavn om begge sidene av Oslofjorden, men i den videste betydningen har også vestsida av fjorden, særlig Vestfold, vært med. Derimot har store deler av dagens Buskerud aldri vært en del av det historiske Vik-området.

Vi nevner kort noen alternative navn for området. *Borg* brukes i dag som bispedømme- og fylkesnavn for Østfold og Akershus (unntatt Asker og Bærum), og vi finner det i *Borgarting lagmannsrett*, som gjelder store deler av de tre aktuelle fylkene. *Akershus* er et fylkesnavn navngitt etter forvaltningsstedet, og tidligere har også Østfold (*Smålenene*) vært administrert under Akershus. Det eldste navnet på Oslofjorden og området rundt som vi kjenner til, er *Fold* og seinere *Foldin* (Indrebø, s. 2–3). Dette navnet ligger til grunn for *Vestfold* og *Øst-*

fold, dessuten *Follo*. *Vingulmork* (moderne form *-mark*) har vært i bruk om den indre delen av Oslofjorden og Østfold, men har aldri vært brukt om administrative inndelinger.

Alt i alt er en gjenbruk av det historiske *Vik(in)* et vel så godt alternativ som noen av de andre som er nevnt her, og det må derfor kunne brukes i en moderne uttale- og skriftform som fylkesnavn når Østfold, Akershus og Buskerud slås sammen. Det bør ikke legges vekt på at også Nasjonal Samling tok i bruk dette navnet.

Skriftformen (og uttaleformen)

Et fylkesnavn er utvilsomt et stedsnavn, og *lov om stadnamn* (stedsnavnloven) sier i paragraf 1 tredje ledd at «lova gjeld når organ for stat, fylkeskommune og kommune skal fastsette stadnamn eller skrivemåten av dei, eller bruke dei i tenesta». For fastsetting av fylkesnavn regner vi med at bispedømme- og fylkesloven må anvendes og endres. For vår vurdering av aktuell skriftform er det uansett bare stedsnavnloven som gir prinsipielle føringer, og som vi derfor kan legge til grunn.

I dag er det historiske *Vik(in)* egentlig ikke i bruk som stedsnavn. Det er nettopp et historisk navn, som vi for eksempel finner i oversettelser av Snorres kongesagaer. Det norrøne *vik* betyr det samme som *vik* på moderne norsk, og bestemt form *vikin* vil på moderne nynorsk bli bare *vika* (motfor *viki* hos Indrebø og ellers i eldre nynorsk), mens det på bokmål kan være både *vika* og *vikin*. Begge bokmålsformene er vanlige, men i bokmålsoversettelsen av Snorre er det stort sett brukt et bokmål med liten grad av a-former i hunkjønnsord, slik at vi finner formen *vikin* både som fellesnavn og som særnavn for det aktuelle landskapet rundt Oslofjorden.

For stedsnavn gjelder ikke den samme valgfriheten som for rettskrivinga ellers. Det heter i paragraf 4 at «det ved fastsetjing av skrivemåten av stadnamn skal takast utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen», og videre at «[s]krivemåten skal følgje gjeldande rettskrivingsprinsipp». Den nedarvede uttalen av *vik* i bestemt form er *vika* i hele området rundt Oslofjorden, og derfor finner vi stedsnavn som bygger på denne uttalen i hele området. De to mest kjente navna med *vik* er trolig *Sandvika* i Bærum og *Vika* i Oslo, men navnet i denne formen finnes og en rekke andre steder rundt fjorden. Vi finner også formen *vikin* flere steder, men denne uttalen har andre forklaringer: van-

lig uttale i Bergen, eldre dativform eller hankjønnsform på grunn av opphav som gårdsnavn.

I stedsnavnlovens paragraf 1 heter det at formålet med loven «er å ta vare på stadnamn som språklege kulturminne, gi dei ei skriftform som er praktisk, og som ikkje skyggjer for meningsinnhaldet i namnet, og medverke til kjennskap til og aktiv bruk av namna». En upraktisk form ville for eksempel være å gjenreise navnet i den standardiserte norrøne formen *Vikin*. Som argument for skriftformen *Viken* har det vært anført at man på denne måten kan skille mellom allmennordet *vika* og det eventuelle *Viken* fylke. Dette vil imidlertid være å tilsløre meningsinnholdet i navnet og skape et kunstig skille mellom ord som har det samme opphavet.

Hvis det er slik at formen *Vika* vekker anstøt, kan også ubestemt form *Vik* være en løsning. I de eldste norrøntekstene er det altså *Vik* i ubestemt form vi finner.

Dersom det historiske *Vikin* skal tas i bruk som moderne stedsnavn, bør det utvilsomt være den moderne uttalen *vika* som ligger til grunn, slik at vi får den moderne skriftformen *Vika*. Gjenbruk av norrøn form *Vikin* vil virke maniert, og den litterære formen *Viken* vil fjerne navnet fra den betydnings- og uttaletradisjonen det hører hjemme i.

4.3 Departementets vurdering

Alle de tre fylkeskommunene Akershus, Buskerud og Østfold er enige om hva den nye sammenslåtte fylkeskommunen bør hete. I likelydende vedtak ber fylkestingene Stortinget fastsette *Viken* som navn på det nye fylket. Språkrådet ble ikke konsultert i forkant av vedtakene om navnevalget og departementet ba derfor rådet om en vurdering av dette forslaget.

Språkrådets vurdering gjelder først og fremst *Viken* fordi fylkeskommunene er enige om navnet, men rådet har flere egne navneforslag på den nye fylkeskommunen: *Borg*, *Akershus*, *Fold/Foldin*, *Vingulmork* (moderne form *-mark*) og *Vik*.

Departementet er ikke kjent med at valget av *Viken* som nytt fylkesnavn har vakt sterke reaksjoner. Det er heller ingen andre fylkeskommuner eller kommuner som har bestridt at den nye fylkeskommunen kan hete *Viken*. Språkrådet er enig i at navneforslaget er bra, men er uenig i den foretrukne skrivemåten og mener at stedsnavnlovens prinsipper tilsier at den moderne skriftformen *Vika* bør brukes.

Språkrådet framholder at for stedsnavn gjelder ikke den samme valgfriheten som for rettskrivning ellers. Det heter i § 4 første ledd i stedsnavnloven at «det ved fastsetjing av skrivemåten av stadnamn skal takast utgangspunkt i den nederste lokale uttalen» og at skrivemåten «følge gjeldende rettskrivingsprinsipp».

Departementet tar Språkrådets vurdering av stedsnavnloven til etterretning. Stedsnavnloven begrenser ikke lovgivers adgang til å fastsette navn på fylker ved nyere lov. Departementet mener imidlertid at stedsnavnloven er et relevant moment i vurderingen av hvilke navn som velges.

For departementet har det i arbeidet med nye fylkeskommuner vært et mål at alle berørte fylkeskommuner skal bli enige om navnevalget. Det nye navnet blir viktig når fylkeskommunene skal bygge en ny felles identitet. Hensynet til det kommunale selvstyret står sterkt, og prinsippet er fastslått i Grunnloven § 49 andre ledd. Fylkeskommunenes rolle som lokaldemokratiske organer legger til rette for at innbyggere og lokalsamfunn kan råde over saker som angår dem selv, og påvirke egen samfunnsutvikling. Det kommunale selvstyret er derfor viktig både for å fremme nærdemokratiet og den lokale selvrådretten.

Når alle de tre fylkeskommunene har ønsket å benytte *Viken* i stedet for *Vika*, legger departementet avgjørende vekt på deres valg av rettskrivning. Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår derfor at navnet og skriftformen på det nye fylket blir *Viken*.

5 Sammenslåing av Hedmark fylkeskommune og Oppland fylkeskommune

5.1 Prosess, behandling og vedtak i fylkeskommunene

Fylkestingene i Hedmark og Oppland drøftet navn på det nye fylket i felles fylkestingsmøte 24. oktober 2017. I etterkant av dette møtet har begge fylkestingene fattet likelydende vedtak om navn.

Fylkestinget i Hedmark fattet 15. januar 2018 følgende vedtak:

Hedmark fylkesting foreslår at navnet på den nye fylkeskommunen blir Innlandet fylkeskommune.

Fylkestinget i Oppland fattet 15. januar 2018 følgende vedtak:

Fylkestinget i Oppland foreslår at navnet på den nye fylkeskommunen blir Innlandet fylkeskommune.

5.2 Språkrådets uttalelse

Departementet viser til Språkrådets uttalelse av 16. november 2017:

Vi viser til henvendelsen 6. november der vi blir bedt om å vurdere flere forslag til nytt fylkesnavn når Hedmark og Oppland skal slås sammen. Dette er kort tid for å kunne gi ei grundig utgreiing, men vi mener at *Opplanda* peker seg ut som en særlig god navnekandidat. *Eidsiva* eller *Eidsivafylke* kan også være en mulig kandidat, det samme med dobbeltnavnet *Hedmark og Oppland*. Vi har samrådd oss med stedsnavnkonsulentene for Østlandet og Agderfylkene i denne saken.

Opplanda, Opplandene, Opplandet

Opplanda, som i utgangspunktet betyr «de øvre landa / den øvre regionen», peker seg ut som en opplagt kandidat til nytt fylkesnavn for dagens to fylker Hedmark og Oppland. Det har solid historisk grunnlag. Det var et vanlig navn i middelalderen og tidligere, og i forma *Oplandene* ble det også brukt godt inn i dansketida. Lokalhistoriewikis artikkel om *Opplanda* gir et godt bilde av historikken og utstrekninga for området: «Opplanda [...] var en del av Eidsivatingets krets, og omfattet de tre fylkene Rauma-fylke, Heinafylke og Hadafylke. I tillegg ble Østerdalene og Gudbrandsdalen regnet med til Opplanda.» *Hedmark* er historisk knytta til den sørlige delen av dagens Hedmark fylke.

I det gammalnorske *Upplōnd* er *lōnd* flertallsform av *land*, noe som ikke kommer fram med *land* i moderne norsk. Dette taler for å bruke *Opplanda* nettopp i bestemt form flertall, også for i dagens situasjon å vise at det er snakk om flere områder. Ei entallsform som *Opplandet* vil ikke ha den historiske referansen, og gir heller ikke samme konnotasjoner som flertallsforma. *Oppland* aleine er ikke nevnt i forespørselen, og dette navnet knytter seg i dag til det eksisterende fylket. Sjø om *Opplanda* i dansketida var skrevet *Oplandene*, er det varianten *landa* som vil være i samsvar med reglene i stedsnavnloven om at skrivemåten av stedsnavn skal være i samsvar med rettskrivinga og nedarva uttale. Varianten *landa* har solid dialektgrunnlag i dagens to fylker, og det er rettskrivingsform på både bokmål og nynorsk.

Eidsiva

Eidsiva eller *Eidsivafylke* ville som navn ha vært en god parallell til et eventuelt *Gula* eller *Gulafylke*. Det ville i så fall ha vært en fordel å se de to navna i sammenheng. Eidsivatinget, som skal ha blitt oppretta av kong Olav Haraldsson (den hellige), omfatta nettopp de historiske Opplanda. Også dagens Eidsivating lagmannsrett omfatter disse områdene, der Romeriks-kommunene er med.

Innlandet, Østlandet

Vi er klar over at *Innlandet* de siste tiåra er tatt i bruk i flere sammenhenger som gjelder Hedmark og Oppland. Som inndelingsnavn vil det likevel være helt nytt, og vi mener den allmenne betydninga av ordet *innland*, «den indre delen av et område», taler imot å etablere det som fylkesnavn. Rett nok er Hedmark og Oppland de eneste innlandsfylkene i Norge, men *innland* og *innlandet* blir brukt om indre områder i hele landet, og om innlandsområder andre steder på jorda. (For eksempel har den grønlandske *innlandsisen* ingenting med Hedmark og Oppland å gjøre.)

Språkrådet mener at *Vestlandet* ikke bør brukes når to av fire vestlandsfylker slår seg sammen, fordi store deler av det eksisterende *Vestlandet* og flertallet av vestlendingene da ikke vil være en del av storfylket med dette navnet. *Østlandet* brukt om bare Hedmark og Oppland ville ha vært enda mer misvisende, siden seks av østlandsfylkene ikke er med i denne sammenslåinga.

Hedmark og Oppland eller Oppland og Hedmark

Etter vårt syn bør det også være mulig å videreføre dagens fylkesnavn som dobbeltnavn, slik vi nå har i *Møre og Romsdal* og *Sogn og Fjordane*. Det bør i så fall være binding med *og*, ikke med bindestrek. De to navna er like lange, slik at uttaleforhold ikke taler særlig for én spesiell rekkefølge. Alfabetisk rekkefølge vil sjølsagt gi *Hedmark og Oppland*.

5.3 Departementets vurdering

Departementet viser til at begge fylkestingene er enige om navnet *Innlandet*. Språkrådets primære kandidat til nytt navn er *Opplanda* og subsidiært *Eidsiva*. Når det gjelder *Innlandet* viser Språkrådet til at navnet de siste tiårene har blitt brukt i flere sammenhenger, men at det er nytt som et offisielt inndelingsnavn. Språkrådet mener imid-

lertid at navnet også har en allmenn betydning som beskrivelse av den indre delen av et område og foretrekker derfor ikke dette navnet. Departementet kan ikke se at dette er noe vesentlig argument mot fylkeskommunenes navneønske, og mener det derfor bør legges avgjørende vekt på hensynet til det fylkeskommunale selvstyret. Departementet foreslår derfor at navnet på den nye fylkeskommunen blir *Innlandet*.

6 Sammenslåing av Telemark fylkeskommune og Vestfold fylkeskommune

6.1 Prosess, behandling og vedtak i fylkeskommunene

Fylkestingene i Telemark og Vestfold drøftet navn på det nye fylket i felles fylkestingsmøte 23. november 2017. I etterkant av dette møtet har begge fylkestingene fattet likelydende vedtak om navn.

Fylkestinget i Telemark fattet 6. desember 2017 følgende vedtak:

Namnet på den nye fylkeskommunen skal være Vestfold og Telemark fylkeskommune.

Fylkestinget i Vestfold fattet 14. desember 2017 følgende vedtak:

Navnet på den nye fylkeskommunen skal være Vestfold og Telemark fylkeskommune.

6.2 Språkrådets uttalelse

Departementet viser til Språkrådets uttalelse 23. oktober 2017:

Språkrådet viser til henvendelsen 20. oktober med spørsmål om vurdering av nytt navn på det nye storfylket når Telemark og Vestfold slår seg sammen. Vi vil tilrå å danne et dobbeltnavn med bruk av begge navna videre, og vi forstår det slik at det nå også er dette forslaget det arbeides med. Både *Telemark og Vestfold* og *Vestfold og Telemark* kan forsvares ut ifra ei språklig vurdering.

Både *Telemark* (gammalnorsk *Þelamork*, sammensatt med folkenavnet *þilir*) og *Vestfold* (samme form i gammalnorsk) er svært gamle områdenavn. Opphavelig var *Telemark* helst brukt om de øvre bygdene i det nåværende fylket, mens det gamle *Vestfold* i eldre tid omfatta

et noe større område enn i dag. Da det i 1830-åra blei snakk om å endre de danske inndelingsnavna tilbake til eldre norske navn, var *Telemark* og *Vestfold* blant de første og mest åpenbare kandidatene. Sjølve endringa skjedde likevel først i 1919. Vi vil derfor sterkt tilrå å videreføre disse to navna med lang tradisjon, også med tanke på den identiteten de representerer for folket i området.

Med fylkesnavna *Møre og Romsdal* og *Sogn og Fjordane* er det allerede en etablert praksis med dobbeltnavn for fylker. Etter vårt syn kan slike løsninger også være det beste valget ved de fylkessammenslåingene som er i gang, særlig når det ikke er mulig å finne ett enkelt navn som er passende for hele det nye storfylket.

Det ser ut til at det tidligere navneforslaget *Skagerrak* ikke lenger er med i vurderinga, også det får vår fulle støtte. *Skagerrak* er et havområde som dekker langt mer enn kysten av *Telemark* og *Vestfold*. Det vil være underlig å knytte særlig de øvre delene av *Telemark* til *Skagerrak*. Dessuten har *Skagerrak* ingen tradisjon som områdenavn, i motsetning til både *Telemark* og *Vestfold*. Andre historiske navn kunne ha vært vurdert, men det finnes ingen som passer for hele det aktuelle området.

Når det gjelder rekkefølgen, vil *Vestfold* og *Telemark* sette det korteste navnet først, slik det også er gjort i dobbeltnavnet *Sogn og Fjordane*. Også i *Møre og Romsdal* står det letteste navnet først, fordi *Møre* bare har ett hovedtrykk, mens *Romsdal* både har hovedtrykk og bitrykk. *Vestfold* har også både hovedtrykk og bitrykk, så det blir ikke en vesentlig forskjell på uttaletyngde med den ene eller andre rekkefølgen. Skal det legges vekt på uttaleforhold, taler det likevel til fordel for at *Vestfold* står først. Siden det ikke er stor forskjell på de to alternativene, kan en også velge den enkle løsinga med alfabetisk rekkefølge. Det gir sjølsagt *Telemark* og *Vestfold*.

6.3 Departementets vurdering

Departementet viser til at begge fylkeskommuner er enige om at navnet på den nye fylkeskommunen bør være *Vestfold* og *Telemark*, og til at Språkrådet støtter dette. Videre viser Språkrådet til at det allerede er etablert praksis med dobbeltnavn for fylker. For øvrig har ikke Språkrådet noen sterk formening om det ene eller andre navnet bør stå først. På denne bakgrunn foreslår departementet at navnet på den nye fylkeskommunen skal være *Vestfold* og *Telemark*.

7 Sammenslåing av Aust-Agder fylkeskommune og Vest-Agder fylkeskommune

7.1 Prosess, behandling og vedtak i fylkeskommunene

Fylkestingene i Aust-Agder og Vest-Agder drøftet navn på det nye fylket i felles fylkestingsmøte 21. juni 2017. Samme dag fattet begge fylkestingene følgende likelydende vedtak om navn:

Den nye fylkeskommunens navn skal være Agder fylkeskommune.

7.2 Språkrådets uttalelse

Da Agdernavnet allerede inngår i de to fylkesnavnene har det ikke vært behov for å forelegge fylkeskommunenes navnevedtak for Språkrådet.

7.3 Departementets vurdering

Departementet viser til at Agdernavnet allerede inngår i de to eksisterende fylkesnavnene og at begge fylkeskommunene ønsker dette navnet. På denne bakgrunn foreslås det at navnet på det nye fylket blir *Agder*.

8 Sammenslåing av Hordaland fylkeskommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune

8.1 Prosess, behandling og vedtak i fylkeskommunene

Fylkestingene i Hordaland og Sogn og Fjordane drøftet navn på det nye fylket i felles fylkestingsmøte 27. oktober 2017. Samme dag fattet begge fylkestingene likelydende vedtak om navn:

Den nye fylkeskommunen sitt namn skal vere Vestlandet fylkeskommune.

På bakgrunn av reaksjoner i nabofylkene, innkalte kommunal- og moderniseringsministeren Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal og Rogaland fylkeskommuner til møte 19. januar 2018 for å drøfte navnet på den nye fylkeskommunen.

I etterkant av dette møtet har fylkesutvalgene i Hordaland og Sogn og Fjordane avgitt nye uttalelser om navnet på ny fylkeskommune.

Fylkesutvalget i Hordaland avga følgende uttalelse den 1. februar 2018:

Fylkesutvalet tilrår at namnet til det nye samanslåtte fylket Hordaland/Sogn og Fjordane vert «Vestland».

Fylkesutvalget i Sogn og Fjordane avga følgende uttalelse den 12. februar 2018:

Fylkesutvalet tilrår at namnet til det nye samanslåtte fylket Hordaland og Sogn og Fjordane vert «Vestland».

8.2 Språkrådets uttalelse

Departementet viser til Språkrådets uttalelse av 19. oktober 2017:

Me viser til førespurnaden frå fylkeskommunane Sogn og Fjordane og Hordaland 25. september 2017, og me seier oss leie for at svaret kjem noko seinare enn det de ønskte. De har bede oss vurdera namnet *Vestlandet* som nytt fylkesnamn ved samanslåing av dei to fylkeskommunane. I denne saka har me fått råd frå konsulentane for stadnamntenesta for Vestlandet. Språkrådet meiner namnet *Vestlandet* i seg sjølv er godt, men at det vil vera uheldig å bruka det om berre to av fire vestlandsfylke. Andre moglege, men ikkje ideelle, kandidatar for dagens to fylke kunne vera det gamle amtsnamnet *Bergenhus*, bispedømenamnet *Bjørgvin* eller noko som byggjer på det gamle lagtingsnamnet *Gulating*. Dobbeltnamnet *Hordaland og Fjordane* kan òg vurderast. Me seier meir om dei ulike namna nedanfor.

Vestlandet

Namnet *Vestlandet* blir bruka om landsdelen som består av Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. (Nordgrensa er rett nok ikkje heilt fast i alle samanhengar.) Tidlegare var òg dei to agderfylka rekna til Vestlandet, men dette gjekk ut av bruk på 1900-talet da *Sørlandet* voks fram som eige namn på denne sørlege delen av landet.

Om alle dei fire vestlandsfylka hadde blitt eitt storfylke, ville *Vestlandet* ha vore eit opplagt val. Hadde tre av fire fylke vore med, kunne det nok òg forsvarast. Men å avgrensa Vestlandet til det som i dag er to fylke, bryt med tradisjonell språkbruk. Reiser ein til Vestlandet, kan målet like gjerne vera Sauda og Ørsta som Førde og Voss. Det vil oppstå ei uheldig dobbelttyding om *Vestlandet* både skal vera namn på eit nytt storfylke og på landsdelen som i dag går over fire fylke. Om me legg innbyggjartala

i dei fire fylka til grunn, bur over halvparten av vestlendingane utfanfor dei to fylka som no slår seg saman.

Andre namn

Kva skulle ein elles kunna velja som namn på den nye eininga? Amtsnamnet *Bergenhus* må nemnast. Da fylkesnamna *Hordaland* og *Sogn og Fjordane* blei tekne i bruk i 1919, avløyste dei høvesvis *Søndre-Bergenhus* og *Nordre-Bergenhus*. *Bergenhus* blei oppretta som amt i 1671, og seinare blei det altså delt i 1763, med ei vidare utskiljing av Bergen som eige amt i 1831. Namnet er danna på same måte som *Akershus*, etter festningsverket som i danske-tida var hovudsete i det aktuelle forvaltningsområdet. Det knyter seg sjølvsagt til byen Bergen, og nett det kan vera det som talar mest imot dette namnet.

Bispedømenamnet *Bjørgvin*, som dekkjer nettopp dei to fylka Hordaland og Sogn og Fjordane, knyter seg òg til Bergen. Det er ei restituert form av det gammalnorske namnet på byen. Eit gammalt bynamn som fylkesnamn kan vera mogleg, men er ikkje den ideelle erstatninga for gamle områdenamn som *Hordaland* og *Sogn og Fjordane*.

Eit tredje historisk namn på Vestlandet er *Gulatinget*, som no er bruka for Gulating lagmannsrett. Det femnde i gammalnorsk tid først om *Hordafylke*, *Sygnafylke* og *Firdafylke*, altså det området som svarar til den nye regionen. Seinare blei *Gulatinget* eit monaleg større område, som strekte seg over dagens fire vestlandsfylke, dei to agderfylka og delar av Austlandet. I namnet *Gulatinget* er leddet *Gula-* ei gammal genitivsform, jamfør *Horda-* i *Hordaland*. Ei samskriving som *Gulafylke* kunne vera ei mogleg form, men ville i så fall gi dobbelt bruk av *fylke* i ei samansetjing som *Gulafylke fylkeskommune*.

Me nemner òg moglegheita med dobbelt-namn, slik me i dag har i fylkesnamna *Møre og Romsdal* og nett *Sogn og Fjordane*. Det vil kunna vera aktuelt med slike dobbelt-namn òg ved somme av fylkessamanslåingane i den reforma som er i gang. Det er likevel openbert at eit trippelnamn som *Hordaland og Sogn og Fjordane* ikkje kan vera aktuelt. Me nemner difor at før dei nye fylkesnamna blei tekne i bruk i 1919, var det i 1915 framlegg frå Hjalmar Falk og Marius Hægstad i *Utredning om landets inndelingsnavne* om enkeltnamnet *Fjordane* for det som blei *Sogn og Fjordane*. I dette var det ei forståing av at namnet kunne femna om dei tre

områda Sunnfjord, Nordfjord og Sogn. («For dette amt vilde efter vor mening et navn som Fjordane (fylke) høve meget godt, da det netop er de flere lange fjorde – som Sognefjorden, Søndfjord og Nordfjord –, der gir dette amt sit særpræg.» (S. 12 hos Falk og Hægstad.)) Me er ikkje trygge på at det lèt seg gjera å finna ei slik sams forståing i dag, men det kunne i så fall gi dobbeltnamnet *Hordaland og Fjordane*.

Konklusjon

Vestlandet er eit godt namn, men passar dessverre ikkje på eit nytt storfylke der berre om lag halvparten av vestlendingane kjem til å bu. Namn som *Bergenhus*, *Bjørgvin*, *Gula (fylke)* og *Hordaland og Fjordane* bør nemnast som alternativ, men det kan vera innvendingar mot dei alle. Vårt beste råd ville vera at det blir sett ned eigne namnekomitear for dei nye storfylka der namnet ikkje er opplagt, og at det er med medlemmer med både namnefagleg og politisk kompetanse.

8.3 Departementets vurdering

Fylkeskommunene Hordaland og Sogn og Fjordane har behandlet spørsmålet om navn på den nye sammenslåtte fylkeskommunen to ganger. Begge fylkestingene vedtok 27. oktober 2017 at navnet skulle være *Vestlandet*. Dette navnevalget vakte sterke reaksjoner, og særleg har de to nabo fylkene, Møre- og Romsdal og Rogaland, vært negative. De mener at det er uheldig at landsdelsnavnet *Vestlandet* bare skal brukes om to av dagens fylker.

Språkrådet mener navnet *Vestlandet* i seg selv er godt, men at det ikke passer fordi «berre om lag halvparten av vestlendingane kjem til å bu» i det nye storfylket. Språkrådet mener at dette bryter med tradisjonell språkbruk og kan skape forvirring dersom samme navn skal brukes både på det nye fylket og for hele landsdelen. Språkrådet foreslår flere alternative navn: *Bergenhus*, *Bjørgvin* og *Gulatinget* og drøfter også muligheten for dobbeltnavnet *Hordaland og Fjordane*.

Departementet har mottatt mange navneforslag, både fra privatpersoner og organisasjoner. Denne saken har også vært gjenstand for stor mediedekning, både lokalt og nasjonalt. Departementet ønsket derfor å ha et møte med alle de fire berørte fylkeskommunene, Møre- og Romsdal, Rogaland, Sogn- og Fjordane og Hordaland, for å diskutere navn på det nye sammenslåtte fylket. Fylkesutvalgene i Hordaland og Sogn og Fjordane

har i etterkant av møtet fattet nye vedtak om at navnet isteden skal være *Vestland*.

Når de to fylkeskommunene har valgt navnet *Vestland* i stedet for landsdelsbetegnelsen *Vestlandet* i bestemt form, mener departementet at dette er et bedre alternativ. Faren for navneforveksling mellom den nye fylkeskommunen og landsdelen er mindre. Kommunal og moderniseringsdepartementet foreslår derfor at navnet på den nye fylkeskommunen blir *Vestland*.

9 Sammenslåing av Finnmark fylkeskommune og Troms fylkeskommune

9.1 Prosess, behandling og vedtak i fylkeskommunene

Fylkestingene i Finnmark og Troms drøftet navn på det nye fylket i felles fylkestingsmøte 31. oktober 2017. Fylkeskommunene forhandlet deretter om sentrale punkter i sammenslåingen, herunder navn på det nye fylket. Fylkeskommunene forhandlet i flere runder, uten å oppnå enighet. Kommunal- og moderniseringsdepartementet oppnevnte 9. februar 2018, i samråd med fylkeskommunene, påtroppende fylkesmann Knut Storberget som mekler for sammenslåingen. 15. februar 2018 ble forhandlingsdelegasjonene enige om en avtale for sammenslåingen. Av avtalen framgår det følgende om navnet på fylkeskommunen:

Den nye fylkeskommunen skal hete Troms og Finnmark fylkeskommune.

Navnet skal skrives på norsk, samisk og kvensk.

Samisk egennavn: *Dávvin* (lengst nord)

Kvensk egennavn: *Ruija* (nordlyslandet/«det nordligste»)

Alternativt Troms og Finnmark fylkeskommune på henholdsvis samisk og kvensk.

Fylkestinget i Troms godkjente 14. mars 2018 avtalen med forhandlingsdelegasjonen fra Finnmark. Den 15. mars 2018 fattet fylkestinget i Finnmark vedtak om å ikke godkjenne avtalen. Fylkestinget fattet heller ingen vedtak om navneønske.

9.2 Språkrådets uttalelse

Departementet viser til Språkrådets uttalelse 11. januar 2018:

Språkrådet viser til henvendelsen fra Finnmark fylkeskommune 27. november 2017, der vi blir bedt om å vurdere ulike forslag til nytt fylkesnavn når dagens Finnmark og Troms skal slås sammen. Vi har rådført oss med stedsnavntjenestene for norske og kvenske stedsnavn, og vi har fått en egen vurdering fra Sametinget. Vi legger til grunn stedsnavnloven prinsipp om å ta hensyn til tradisjonell navnebruk ved valg av nye navn.

Sametinget legger fram samiske navn som svarer til norsk *Finnmark*, *Troms* og *Finnmark*, *Finnmark* og *Troms*. Det er også vår forståelse at det er disse navna som er mest aktuelle kandidater til norsk navn. *Finnmark* må kunne brukes som enkeltnavn. Likevel støtter vi ønsket om dobbeltnavn, *Finnmark* og *Troms* eller *Troms* og *Finnmark*. Hvilket navn som står først, bør først og fremst være en politisk beslutning. Nedafor vurderer vi kort de ulike navneforslaga.

I brev til Kommunal- og moderniseringsdepartementet 22. desember 2017 med tilråding om nytt navn ved sammenslåing av Østfold, Akershus og Buskerud (vår ref. 16/446-33/DGI) foreslår vi å sende lovforslag om fylkesnavn til høring. Det vil vi også anbefale i dette tilfellet.

Nordlys, ... den arktiske region, Davvin, Ruija

Hyppiggheten av lysfenomenet nordlys er størst langs kysten av Finnmark og Troms, men det er ikke et stedsnavn, og vi mener det ikke kan brukes som nytt fylkesnavn.

I brevet fra Finnmark fylkeskommune står *Troms* og *Finnmark fylke*, *den arktiske region* som en av navnekandidatene. Slike tillegg hører ikke med i tradisjonelle stedsnavn, og i tillegg ville det ha vært et lite praktisk navn, ikke minst når vi tenker på at dette fylket skal ha navn på flere språk.

Sametinget skriver dette om *Davvin*: «Dette forslaget anser vi det som uaktuelt å anbefale.» Når det nye fylket skal ha parallelle navn på norsk, samisk og kvensk, vil heller ikke Språkrådet anbefale navn som ikke har opphav som navn på det samme navneobjektet. Dette gjelder også delvis det kvenske navnet *Ruija*.

Finnmark

I dag brukes *Finnmark* bare om det området som dekkes av Finnmark fylke. Førsteleddet av navnet er *finner* i betydninga 'samer', og siste-

leddet er *mark* 'skog'. *Finnmørk* og flertall *Finnmerkr* ble i gammelnorsk tid brukt uten fast geografisk avgrensning, ikke bare om det som nå er Finnmark, og om de russiske, finske og svenske «Finnmarker», men også om de indre fjell- og skogstrøka lenger sør, i alle fall sørover til fjella mellom Namdalen og Jämtland. Som navn på fylket er det i dag et klart avgrensa geografisk område. *Finnmarkens amt* var navnet på amtet som fra 1787 til 1866 omfatta nåværende Finnmark og Troms.

Dersom bare ett av dagens fylkesnavn skal brukes, kan *Finnmark* forsvares fordi det tidligere har vært brukt om de to fylkene som slås sammen (og om større områder). Likevel vil nettopp det at det i dag bare er brukt om det ene fylket, kunne gjøre dette navnevalget vanskelig. Vi vil ikke anbefale den danske formen *Finnmarken*.

Finnmark er *Finnmárku* på samisk, og vi viser til brevet fra Sametinget for henholdsvis *Finnmark fylke* og *Finnmark fylkeskommune* på samisk. På kvensk blir det henholdsvis *Finmarkku*, *Finmarkun fylkki* og *Finmarkun fylkinkomuuni*.

Finnmark og Troms eller Troms og Finnmark

Troms har vært fylkesnavn siden 1919. *Senjen* og *Tromsø fogderi* ble overført til *Finnmarkens amt* i 1787, før det ble oppretta et eget *Tromsø amt* i 1866. Opprinnelig var *Tromsø* navnet på ei øy i *Troms*, gammelnorsk *Trums*, i dag *Tromsøya*.

I dag er begge navna *Finnmark* og *Troms* klart avgrensa til de områdene fylkene dekker, som det også er knytta egne innbyggernavn til. Vi har forstått det slik at det politiske miljøet i de to fylkeskommunene ønsker å videreføre dagens to navn i ett dobbeltnavn. Vi støtter dette valget. Med fylkesnavna *Møre* og *Romsdal* og *Sogn* og *Fjordane* er det allerede en etablert praksis med dobbeltnavn for fylker. Etter vårt syn kan slike løsninger også være det beste valget ved de fylkessammenslåingene som er i gang, særlig når det ikke er mulig å finne ett enkeltnavn som er passende for hele det nye storfylket. Det kan se ut til at i alle fall dagens Vestfold og Telemark vil velge et dobbeltnavn, *Vestfold* og *Telemark*.

Vi har også forstått det slik at det er uenighet om hva som skal stå først dersom det blir et dobbeltnavn. Det at *Finnmark* framstår som den eneste kandidaten til et aktuelt enkeltnavn, kan tale for at *Finnmark* står først. Et annet

moment kan være uttale, og at det letteste leddet, *Troms*, står først. Andre mulige momenter kunne være folketall (*Troms*) og areal (*Finnmark*). I praksis vil begge navna være lette å uttale, og vi ser ingen grunn til å framheve den ene eller andre rekkefølgen på dette grunnlaget. De to fylkene blir også i dag ofte omtalt sammen, og begge rekkefølgene er vanlige.

Finnmark og *Troms* blir *Finnmárku ja Romsa* på samisk, mens *Troms* og *Finnmark* blir *Romsa ja Finnmarkku*, jamfør tilrådinga fra Sametinget. Merk genitivsformene *Finnmárkku* og *Romssa*, og at det må velges mellom et østlig *fylkkagielda* og et vestlig *fylkkasuohkan* for fylkeskommune.

Kvensk navn for *Troms* og *Finnmark* vil bli *Tromssa ja Finmarkku*, *Tromssan ja Finmarkun fylkki* (fylke) og *Tromssan ja Finmarkun fylkinkomuuni* (fylkeskommune). For *Finnmark* og *Troms* blir det *Finmarkku ja Tromssa*, *Finmarkun ja Tromssan fylkki* (fylke), *Finmarkun ja Tromssan fylkinkomuuni* (fylkeskommune).

9.3 Departementets vurdering

9.3.1 Norsk navn

Forhandlingsdelegasjonene fra begge fylkeskommunene ble i avtale av 15. februar 2018 enige om navnet *Troms* og *Finnmark*. Språkrådet støtter ønsket om et dobbeltnavn, *Finnmark* og *Troms* eller *Troms* og *Finnmark*, og rådet ser ingen grunn til å framheve hvilket av navnene som bør stå først. Som nevnt godkjente ikke fylkestinget i Finnmark avtalen mellom forhandlingsdelegasjonene fra Troms og Finnmark. Det ble heller ikke fattet noe nytt vedtak om navneønske. Departementet viser til at det foreligger et vedtak fra Stortinget av 8. juni 2017 om sammenslåing (vedtak 844). Videre vises det til at Språkrådet ikke har noen innvendinger mot navnet *Troms* og *Finnmark*. På denne bakgrunn foreslår departementet *Troms* og *Finnmark* som navn på det nye fylket.

9.3.2 Samisk navn

Avtalen av 15. februar 2018 inneholdt to alternativer til samisk navn på den nye fylkeskommunen. Det første alternativet var *Davvin* (*feilstavet Dávvin i avtalen*). Det andre alternativet var en samisk parallell til navnet Troms og Finnmark.

I Sametingets uttalelse av 18. desember 2017 støttes forslaget om en samisk parallell til Troms og Finnmark, *Romsa ja Finnmarkku*. Etter anmod-

ning fra departementet har Sametinget/samisk stedsnavntjeneste i brev av 20. februar 2018 vurdert navnet *Davvin*. Sametinget avviser navnet *Davvin* med følgende begrunnelse:

Stedsnavntjenesten for nordsamiske navn har ikke kunnet tilrå ordformen *davvin* som stedsnavn da det ikke er vanlig å bruke adverbiale ordformer som egennavn. Som adverbialordform tilsvarer *davvin* de norske adverbialformene *nordpå* og *nordfra*, og det er slik dette ordet brukes på samisk. Uten å gå inn på nærmere detaljer om bøyning av samiske ord, så er det et faktum at samisktalende derfor vil oppleve *davvin* som navn forvirrende når de må bøye ordet, fordi ordet *davvin* ikke er en navneform.

Departementet er enig med Sametinget i at det administrative navnet bør være likest mulig når et fylke skal ha to eller flere offisielle navn. Ettersom Troms og Finnmark allerede i dag har hvert sitt velkjente samiske navn, bør dette videreføres. Departementet foreslår derfor at det samiske navnet for Troms og Finnmark blir *Romsa ja Finnmarkku*.

9.3.3 Kvensk navn

Avtalen mellom Troms og Finnmark fylkeskommune av 15. februar 2018 inneholdt også to alternativer til kvensk navn på den nye fylkeskommunen. Det ene alternativet var *Ruija* (nordlyslandet/«det nordligste»). Det andre alternativet var en kvensk parallell til navnet Troms og Finnmark.

Også kvensk stedsnavntjeneste støtter forslaget om en kvensk parallell til det norske navnet. Etter anmodning fra departementet har kvensk stedsnavntjeneste i e-post av 23. februar 2018 vurdert det kvenske navnet *Ruija*. Den kvenske navnetjenesten avviser navneforslaget med følgende begrunnelse:

Kvensk stedsnavntjeneste tilrår ikke *Ruija* som kvensk navn på den nye fylket Troms og Finnmark. Vi anbefaler heller navnet *Tromssa ja Finmarkku* som kvensk parallellnavn. Når vi anbefaler *Tromssa ja Finmarkku* som fylkesnavn, er hovedårsaken at dette navnet passer best til dagens situasjon. Det vil si at navnet er dekkende for det administrative området til det nye fylket, samt at det er helt parallelt til det norske navnet Troms og Finnmark.

På kvensk har *Tromssa* og *Finmarkku* vært brukt om fylkene Troms og Finnmark. Når man

i avtalen mellom Troms og Finnmark fylkeskommuner velger å gå for navnet Troms og Finnmark på norsk, vil det mest logiske være å velge det samme navnet på kvensk. Både Tromssa og Finmarkku har tradisjon som fylkesnavn.

I tråd med forslaget til samisk navn, foreslår departementet at det kvenske navnet på Troms og Finnmark blir *Tromssa ja Finmarkku*.

10 Samisk navn på Trøndelag fylke

10.1 Bakgrunn

Departementet fikk i e-poster 22. januar, 25. januar og 12. februar 2018 oversendt Trøndelag fylkeskommunes søknad om sørsamisk navn på fylket. Fylkestinget i Trøndelag vedtok 14. desember 2017 enstemmig at sørsamisk navn på Trøndelag skal være *Trööndelage*. Fylkestinget vedtok samtidig at Trøndelag fylke på samisk skal være *Trööndelagen fylhke* og Trøndelag fylkeskommune *Trööndelagen fylhkenjtelte*. Spørsmålet om riktig skrivemåte av det sørsamiske navnet har vært forelagt Sametinget og stedsnavnkonsulent for sørsamiske stedsnavn, og er i tråd med den tidligere skrivemåten.

Trøndelag fylkeskommune viser i søknaden til at Nord-Trøndelag fylkeskommune ble en del av forvaltningsområdet for samiske språk fra 2008, ved innlemmelsen av Snåsa kommune. Tidligere Sør-Trøndelag fylkeskommune har siden 2010 vært del av en felles samarbeidsavtale mellom Sametinget og fylkeskommunene i Nordland, Hedmark og tidligere Nord-Trøndelag om å styrke og utvikle sørsamisk språk, kultur og næring. Videre vises det til at Trøndelag fylke blir et regionalt offentlig organ i forvaltningsområdet for samisk språk, jf. sameloven § 3-1 nr. 4. og at dette også er i tråd med «Intensjonsplan for samling av Nord- og Sør-Trøndelag fylkeskommune». I pkt. 10.1.6 Oppfølging av det samiske i den nye fylkeskommunen står det «Ved sammenslåing er det naturlig at det sørsamiske området blir ivare tatt minst på samme nivå som det i dag skjer i NTFK, dvs. at det nye Trøndelagsfylket blir del av forvaltningsområdet for samisk språk.» NTFK er sekretariat for den sørsamiske delen i Interreg Nord, delprogram Sápmi.

Fylkeskommunen ønsker et offisielt vedtatt sørsamisk navn på Trøndelag fylke. Et slikt vedtak er et viktig signal om at Trøndelag tar sitt ansvar som fylke i forvaltningsområdet for samisk språk alvorlig.

10.2 Departementets vurdering

Trøndelag fylkesting har enstemmig gått inn for en endring til tospråklig fylkesnavn (norsk og samisk). Fylkeskommunen viser til at det samiske navnet for tidligere Nord-Trøndelag fylkeskommune har vært brukt både av statlige myndigheter og forskjellige organisasjoner de siste årene. I logoer, materiell og rapporter for både fylkeskommunen og fylkesmannen i tidligere Nord-Trøndelag har denne skriveformen vært gjeldende.

Intensjonsplanen for samling av Nord- og Sør-Trøndelag fylkeskommune ble lagt ut til offentlig høring i perioden 3. desember 2015 til 5. februar 2016. Det ble ikke registrert noen vesentlige innvendinger til spørsmålet om samisk navn på fylkeskommunen. Departementet anser på denne bakgrunn at spørsmålet om tospråklig navn på Trøndelag fylkeskommune må sies å ha vært en del av sammenslåingsprosessen og således tilstrekkelig belyst gjennom denne.

Trøndelag utgjør den største delen av det sørsamiske området som strekker seg fra Helgeland i nord og til Engerdal i sør. Trøndelag fylkeskommune har således et stort ansvar og handlingsrom for utvikling av samisk språk, kultur og næringsliv. Fylkeskommunen er en del av forvaltningsområdet for samisk språk, og Sametinget bevilger et fast tilskudd til tiltak i språkområdet.

Norges internasjonale forpliktelser, Grunnloven § 108, Stortingets vedtakelse av sameloven og opprettelse av Sametinget er alle signal om nasjonale myndigheters vilje til likestilling av samisk og norsk språk og bevaring av etnisk identitet. Departementet ser det derfor som naturlig at samisk og norsk språk likestilles i den kommunale, fylkeskommunale og statlige forvaltning. Det kulturvernet som ligger i bruk av samiske betegnelser er viktig når det gjelder å hevde samisk språk og bevare etnisk identitet. Tospråklige kommunenavn og fylkesnavn i områder der samisk språk og kultur står sterkt, vil være av betydning i denne sammenheng.

Tidligere Nord-Trøndelag fylkeskommune og fylke har gjennom lengre tid brukt både et norsk og et samisk navn. Det er naturlig og viktig at denne praksisen også utvides til å gjelde den nye, sammenslåtte fylkeskommunen. Departementet er på denne bakgrunn kommet til at Trøndelag bør gis tospråklig norsk og samisk fylkesnavn.

Navneformene er likestilte. I offisiell skriftlig og muntlig kommunikasjon skal den norske navneformen tas med der norsk språk brukes, mens den samiske navneformen skal tas med der samisk språk brukes. Ved offentlig skilting, i

logoer og på offentlige organers brevpapir mv., skal derimot begge navneformer benyttes.

Fylkesnavn er egennavn. Begreper som fylke, fylkeskommune og lignende inngår ikke i selve navnet. Fylkesnavnet fastsettes derfor i kasusformen nominativ.

Hensikten med tospråklige kommunenavn har vært å likestille samisk og norsk i denne sammenheng. Det samme er tilfelle med tospråklige fylkesnavn.

Når det gjelder rekkefølgen på den samiske og norske formen av fylkesnavnet, har fylkestinget satt opp den norske formen først. Departementet mener at dette bør legges til grunn ved fastsettningen av fylkesnavnet.

11 Oppheving av bispedømme- og fylkesloven

Etter tidligere kirkeordningslov fra 1953 skulle landets bispedømmer fastsettes ved lov. Etter dagens lovgivning er det ikke lenger nødvendig med særskilt lovregulering. Lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 2 femte ledd fastsetter at endringer i den kirkelige inndeling og navn på kirke, sokn, prosti og bispedømme fastsettes av Kongen. Dette innebærer at kirkelovens regulering er tilstrekkelig, og at Lov om forandring av rikets inndelingsnavn § 1 ikke lenger har selvstendig rettslig betydning. Loven kan derfor oppheves.

12 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget gjelder endring av navn på fylkene som administrativ enhet. Dette innebærer utgifter til blant annet nye logoer, navn på brevhoder, skilt på bygninger og veiskilt. Departementet antar likevel at det her er snakk om mindre beløp. Skilting som henviser til fylkesnavnet i andre sammenhenger (for eksempel ved passering av fylkesgrensen) antas også å ha et forholdsvis beskjedent omfang.

Når det gjelder samiske navn på Trøndelag og Troms og Finnmark viser departementet til at fylkeskommunene allerede i stor grad har tilpasset

seg dobbeltspråklig benevnelse. Offentlige organers henvendelser til fylkeskommunen og kommuner skal gjøres på det språk som faller naturlig ut fra sammenhengen; ved henvendelser på norsk brukes norsk skrivemåte, ved henvendelser på samisk brukes samisk skrivemåte. Dette medfører i praksis ingen nevneverdige endringer fra tidligere.

Lovendringen vil derfor ikke medføre nevneverdige kostnader eller administrativt merarbeid for forvaltningen eller for samfunnet for øvrig. Utgiftene dekkes derfor innenfor gjeldende budsjettammer.

13 Merknader til endringsforslagene

Til § 29

Den nye bestemmelsen i § 29 inneholder tre eksisterende og syv nye fylkesnavn i samsvar med dette lovforslaget. Rekkefølgen følger gjeldende geografiske prinsipp.

Trøndelag fylke får et samisk parallellnavn mens Troms og Finnmark fylke får både et samisk og et kvensk parallellnavn. At navene er parallelle innebærer at de er offisielle navn på fylkene. Lovteksten angir de samiske og kvenske navnene i nominativ.

Det offisielle samiske parallellnavnet på Trøndelag er *Trööndelage*. Genitivsformen for Trøndelag er *Trööndelagen* og fylkeskommune skrives *Trööndelagen fylhkentjielte*.

Det offisielle samiske parallellnavnet på Troms og Finnmark er *Romsa ja Finnmárku*. For Troms og Finnmark fylke er genitivsformen på samisk *Romssa ja Finnmárkku fylka*, mens Troms og Finnmark fylkeskommune på samisk skrives *Romssa ja Finnmárkku fylkkagielta* (østlig)/*fylk-kasuohkan* (vestlig) i genitiv.

Troms og Finnmark får også et kvensk offisielt parallellnavn – *Tromssa ja Finmarkku*. Troms og Finnmark fylke skal hete *Tromssan ja Finmarkkun fylkki* på kvensk, mens Troms og Finnmark fylkeskommune blir *Tromssan ja Finmarkkun fylkinkomuuni* på kvensk.

Rekkefølgen på navnene i loven er norsk, samisk og kvensk.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under
et fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om
endringer i inndelingslova (nye fylkesnavn).

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i inndelingslova (nye fylkesnavn) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i inndelingslova (nye fylkesnavn)

I

I lov 15. juni 2001 nr. 70 om fastsettning og endring av kommune- og fylkesgrenser gjøres følgende endringer:

Kapittel VII overskriften skal lyde: *Fylkesnavn*

§ 29 skal lyde:

§ 29 *Fylkesinndeling og fylkesnavn*

Rikets fylker skal ha følgende navn:

1. *Viken.*
2. *Oslo.*
3. *Innlandet.*
4. *Vestfold og Telemark.*
5. *Agder.*
6. *Rogaland.*
7. *Vestland.*
8. *Møre og Romsdal.*

9. *Trøndelag eller Trööndelage.*

10. *Nordland.*

11. *Troms og Finnmark eller Romsa ja Finnmárku eller Tromssa ja Finmarkku.*

I nytt kapittel VIII med §§ 30 og ny 31 skal overskriften lyde: *Iverksettning. Overgangsreglar, oppheving av andre lover*

Nåværende §§ 29 og 30 blir §§ 30 og ny 31.

II

Lov 14. august 1918 nr. 1 om forandring av rikets inndelingsnavn oppheves.

III

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer.

